

INDIEN

– ELEFANTEN SOM BÖRJADE DANSA

Inledning

Om man frågar indier om den värsta Indienklichén de känner till får man ofta svaret: en ormtjusare med turban på huvudet och en kobra i en korg.

Indien har förändrats rasande fort de senaste 30 åren. Särskilt snabbt har moderniseringen, sekulariseringen och den ekonomiska utvecklingen gått de senaste 10–15 åren. Trots det hänger omvärldens bild av det gamla Indien kvar. Det irriterar många indier. Se på oss, vi har ett starkt kulturarv, vår ekonomi går lysande och vi klarar oss själva, vill de säga till omvärlden.

De reportage och böcker jag skrivit om Indien har ofta handlat om att leverera en uppdaterad bild av Indien. Den gamla bilden handlade om extremer: det extremt fattiga, det pråligt rika och det fanatiskt religiösa. Sällan rapporterade omvärlden om allt det andra: om vardagen för alla dem som inte är rika som troll, inte utfattiga och inte religiösa fundamentalister. Den sanna berättelsen om Indien borde egentligen mest handla om alla dem – de typiska indierna.

Jag har velat avmystifiera och normalisera Indien. Korrigera bilden: göra den mindre eländig, mindre skrattretande, mindre hopplös, mindre galen. På så sätt, tror jag, blir det också enklare för oss att identifiera oss med hur livet levs i Indien.

Samtidigt är givetvis Indien, särskilt sett ur ett svenskt perspektiv, fortfarande ett hierarkiskt och ojämlikt samhälle. Min uppfattning är att Indien slagit in på rätt väg, att orättvisorna minskar och att majoriteten av alla indier lever ett betydligt mer välmående och anständigare liv i dag än för 30 år sedan. Men även sedan man konstaterat det återstår många missförhållanden att rapportera om. Diskriminering av lågkastiga (daliter) och kvinnor, de jordlösa lantarbetarnas utsatthet, bristen på offentliga välfärdssystem, miljöförstörelsen, den

våldsamma urbaniseringen och storstädernas slumområden, bristen på rent vatten, sjukdomarna . . .

Den snabba ekonomiska utvecklingen i Indien och Kina har inneburit att fattigdomen i världen minskat kraftigt. Hundratals miljoner landsbygds-kineser och landsbygds-indier har de senaste decennierna gått från att odla ris till att jobba i service- och tillverkningsindustrin. Deras inkomster har mångdubblats. I dag kan de äta sig mätta och skaffa sig prylar de tidigare bara kunde drömma om.

Men vad innebär den snabba moderniseringen för den inhemska kulturen, självkänslan, traditionerna etc? Om detta vill jag berätta och diskutera.

Indiens utveckling är mycket spännande, eftersom vi hela tiden kan se paralleller till vårt eget samhälle. Sverige 1890 och Sverige år 2000 var två fundamentalt olika samhällen, på gott och ont. Mest på gott, anser nog de flesta att utvecklingen varit.

I Indien har allt gått mycket snabbare. Där har motsvarande välståndsutveckling skett mellan 1980 och år 2000. Vad har gått förlorat och vad har man vunnit? Det är den brännande frågan som egentligen handlar om all modernisering och om all globalisering.

Per J Andersson, november 2007

Planera studierna

Det är bra att redan från början diskutera hur ni tycker att studierna bör gå till, hur ofta ni vill träffas och vilket arbetstempo ni önskar hålla. Vill ni ha kafferast under sammankomsten? Kan ni läsa mellan sammankomsterna eller utföra något annat arbete då?

Första sammankomsten presenterar ni er förstås för varandra i studiecirkeln, antecknar varandras namn, adresser och telefonnummer. Berätta varför ni har valt just denna cirkel och vad ni väntar er av studierna.

I en studiecirkel bestämmer deltagare och cirkelledare tillsammans studiernas inriktning. Det inledande kapitlet ”Elefanten som började dansa” ger en bra överblick av var Indien står idag. Börja gärna med att läsa det innan ni diskuterar på vilka kapitel och frågeställningar ni vill lägga tyngdpunkten.

Hur lång tid vill ni använda för studierna? Kanske finns det någon i cirkeln som vill använda studierna som förberedelse för en resa till Indien en viss tidpunkt.

Det är bra om ni på ett tidigt stadium diskuterar arbetsfördelningen i cirkeln. Kanske kan ni turas om att göra korta inledningar om det ni har kommit överens om att läsa i grundboken till varje sammankomst.

- Någon kanske är särskilt intresserad av kartläsning och kan skaffa fram utförligare Indienkartor än de som finns i boken. Köp gemensamt en detaljerad karta till cirkeln eller leta på webbadressen: www.mapsofindia.com. En kommentar till kartan på s. 6: Vi har bara valt flaggfärgerna för att tydligare visa delstatsgränserna.
- Någon annan kanske är särskilt intresserad av historia och vill åta sig att ge cirkeln en resumé av delar av Indiens historia.
- Ytterligare någon kanske vill åta sig att låna eller skaffa en guidebok om Indien (t.ex. Per J Anderssons Indien – personlig guide uppdaterad 2007) och berätta om sevärdheter i de delar av landet som ni läser om i den här boken, som ju inte är inriktad på att skildra sevärdheter.

Kanske har ni specialintressen som t.ex. arkitektur, konsthistoria, skönlitteratur, djur- och växtliv, folk-

kultur eller dans som ni vill få mer utrymme för i studierna. Sök kompletterande litteratur i så fall.

Kompletterande information

När ni bestämt hur ni vill arbeta med boken kan ni söka kompletterande litteratur. Litteraturlistan på s. 234 ger en del förslag. Be gärna er bibliotekarie om hjälp med att få fram andra böcker som ger den information ni behöver. Böcker kan beställas från andra bibliotek om de inte finns på det egna.

Här är också några hemsidesadresser att börja söka på:

BÖCKER OM INDIEN:

www.bokus.se
www.adlibris.se
www.bookshopofindia.com

SVENSKT FORUM OM INDIEN:

www.indien.nu

FÖRFATTARENS BLOGG OM INDIEN:

per-j-andersson.blogspot.com

INDIENS REGERING:

india.gov.in

TURISM I INDIEN:

www.incredibleindia.org (Indiska turistbyrån)
www.lonelyplanet.com (klicka på Asien på världskartan)
www.vagabond.se (klicka på Artiklar och reportage och sök sedan på Indien)

NYHETER OM OCH ANALYSER AV INDIEN:

www.sydasien.se (svenska tidskriften Sydasien)
www.outlookindia.com (indiska tidskriften Outlook)
www.tehelka.com (indiska tidskriften Tehelka)
www.hinduonnet.com/fline (indiska tidskriften Frontline)
week.manoramaonline.com (indiska tidskriften The Week)
news.bbc.co.uk (brittiska BBC:s Sydasiennyheter, klicka på South Asia)
in.reuters.com (internationella nyhetsbyrån Reuters Indiennyheter)
www.bollywoodworld.com (nyheter från indiska filmindustrin)

www.theglobalist.com (amerikanska tidskriften The Globalist, skriver ofta om Indien)

Fackmannamedverkan i studiecirkeln kan ge värdefull information. (Kontakta alltid studieförbundsavdelningen innan ni beställer sådan.) Kanske finns någon Indienkunnig person lokalt. Om ni kan samverka med andra studiecirkelar kanske det går att finansiera medverkan av författaren, Per J Andersson, Kontakt: per@vagabond.se, 070-653 50 82.

Innan ni slutar

Gör en utvärdering av hur ni tycker att studierna har fungerat innan ni avslutar cirkeln. Fick ni ut det ni tänkt er av studierna? Har alla fått sina intressen tillgodosedda?

Planerar någon/några av er att resa till Indien? Kolla vad resebyråer som Indcen Resor, Indienresor Samuel Travel, Läs & Res och Världens Resor har att erbjuda.

Frågeställningar att diskutera

Frågeställningarna nedan är avsedda som en allmän inspirationskälla som ger lite hjälp att komma igång med studierna. Välj bara ut sådana frågor som intresserar er och formulera gärna egna, som passar bättre för de syften som just ni har med studiecirkeln.

ELEFANTEN SOM BÖRJADE DANSÄ

Ställ den inledande texten på s. 9 mot skildringen av miljön kring Bombaybörsen på s. 17. Det framgångsrika börsfolket och den fattige matlådedistributören Anil Singh är lika sanna representanter för dagens Indien. Diskutera vilken bild ni själva har av Indien, så här i början av studierna. Vad kommer ni spontant att tänka på när ni hör ordet Indien? Vilka uppfattningar har ni om tillståndet i jättelandet i öster? Fann ni något som var oväntat för er i faktarutan på s. 7?

Börsmäklarna och andra ur den välbeställda medelklassen å ena sidan och Anil Singh och hans kollegor inom matdistribution, renhållning, tvätt-hantering m.m. å den andra sidan är ömsesidigt beroende av varandra. Instämmer ni? Hur ser beroendet ut i så fall? Om ni instämmer, vilka konse-

kvenser får det för boende och kommunikationer i de indiska storstäderna?

Vilka exempel ger kapitlet på att Indien, åtminstone för stora delar av befolkningen, är på väg mot ökat välstånd och framgång internationellt?

Vilken eller vilka menar författaren var de avgörande faktorerna för att den ekonomiska utvecklingen tog fart i Indien?

Indien jämförs med Kina i texten. Om ni själva gör en sådan jämförelse, vilka likheter och skillnader ser ni mellan länderna?

Jämför det indiska politiska systemet (s. 13) med det svenska. Vilka iakttagelser gör ni? Vilka länders statsskick tycker ni att det indiska påminner mest om?

Läs om Indiens IT-industri på s. 19, 25-26 och 30. Hur menar ni att de indiska framgångarna kommer att påverka arbetsmarknaden för deras svenska kollegor? Bör man se Indiens stigande IT-stjärna som ett hot eller en rimlig global arbetsfördelning?

Har någon av er erfarenhet av indisk storstadsmiljö? Om inte från egna resor, så kanske från tidnings- och tv-reportage? Vilka stora problem tror ni indiska stadsplanerare behöver lösa?

På många håll i Indien är jordarna bördiga och ger flera skördar om året. Ändå är människor undernärdade. Varför? Läs och diskutera författarens resonemang på s. 21-22 och 134-135.

Delstaten Kerala skiljer ut sig från övriga Indien på flera sätt. Vilka? Vad ligger bakom skillnaderna enligt texten s. 26-30?

Allt fler indiska turister tar plats i turistorternas hotellanläggningar. Har ni sett en liknande utveckling av inhemsk turism i andra delar av världen?

NÄR INDIEN BLEV INDIEN

Indien har "sedan tusentals år tillbaka drabbats av ständiga erövringar och ockupationer", skriver författaren. Tror ni det påverkar hur indier ser på sitt land efter självständigheten?

Kung Ashoka utnyttjade buddhismen för att skapa ett stabilt rike. Vilka andra exempel känner ni till på hur statsmakten utnyttjat en religion för egna syften?

Shah Jahan lät uppföra Jamamoskén i Delhi och Taj Mahal i Agra. Vilka menar ni är drivkrafterna till att uppföra praktbyggnader?

Läs om den brittiska kolonisationen i Indien. Försök formulera dess största negativa sidor. Åstad-

kom engelsmännen något som varit till godo för dagens Indien? Vad, i så fall?

Försök sammanfatta de viktigaste händelseförloppen i Indiens långa historia fram till självständigheten i några korta punkter.

På s. 78-79 finns en kronologi över Indiens 60 år som självständig nation. Vilka namn var okända för er? Vad vill ni veta mer om från Indiens nutidshistoria?

GUD ÄR EN OCH FLERA

Läs författarens skildring av sina besök i Shri Minakshitemplet i Madurai och Mariamman-templet utanför Tiruchirapalli. Vilka tankar och intryck får ni? Försök formulera de mest påtagliga skillnaderna jämfört med ett kyrkobesök i Sverige. Hur påverkar skildringarna ert eget intresse för att besöka ett hindutempel?

Hur tycker ni att man ska uppfatta relationerna inom den hinduiska gudavärlden, mellan den enda högsta guden och myllret av personliga former som representerar olika gudomliga sidor, olika egenskaper och olika behov hos tillbedjarna?

Vad finner ni mest sympatiskt i hinduismens världsbild? Jämför den med hur övriga världsreligioner ser på skapelsen, världen och människans roll i den.

Kastsystemet uppfattas rimligen olika av en brahmin som ser det "uppifrån" och en dalit som ser det "nerifrån". Det har också skildrats och värderats på olika sätt av många skribenter. Vilka personliga åsikter har ni om det: ett förlegat sätt att klassificera människor i dagens Indien, eller ett fortfarande relevant sätt att beskriva social sammansättning av samhället?

Vad känns mest främmande respektive mest attraherande för er i skildringen av hinduisk kult på s. 104-106?

Har någon varit i Varanasi? Vad gav er de starkaste intrycken?

Skildringen av islam, sikhism, jainism, buddhism, kristendom och zoroastrianism är kortfattad i boken. Lockar någon av religionerna er till ytterligare läsning? Be gärna biblioteket om tips. Vilka religioner skulle ni säga har spelat de viktigaste rollerna i Indien vid sidan av hinduismen?

När ni läst färdigt kapitlet: Finns det tydliga skillnader mellan hinduismen och andra världsreligioner? Hur vill ni i så fall sammanfatta dem?

SNÖDRIVOR, SANDDYNER OCH HOTADE VILDDJUR

"Inom landets gränser finns praktiskt taget alla typer av klimat, natur och jordmån", skriver författaren. Om ni ändå skulle försöka beskriva Indiens natur, vilka nyckelord skulle ni då använda för att lyfta fram det ni uppfattar som mest typiskt?

Vilka är de viktigaste faktorerna som bestämmer klimatet i olika delar av landet?

Läs om hoten mot tigrar och vilda elefanter. Tycker ni att vi västerlänningar, som utrotat många djurarter i våra egna hemländer, har rätt att ha synpunkter på hur indierna vårdar sina vilda djur? Vilka möjligheter att förhindra utrotning verkar vara mest framkomliga?

Vilka är de största skillnaderna för er mellan att se vilda djur i naturen jämfört med i en djurpark?

SNART HAR VARENDA INDIER EGEN BIL

I New Delhi tvingades alla kommersiella fordon efter domstolsutslag övergå till naturgas som drivmedel. Tror ni det räcker med att alla andra storstäder i Indien följer det exemplet för att skapa god kvalitet på den luft städernas invånare måste andas?

Författaren jämför Indien med Sverige och konstaterar att våra ögon kan lura oss när vi försöker bedöma hur mycket vi påverkar naturmiljöerna i respektive land. Instämmer ni i resonemanget?

Hur ser ni på indiernas del i jordens miljöproblem? Är det rätt att ställa krav på dem att satsa på kostsamma reningsprocesser och åtgärder för att minska koldioxidutsläpp, när vi själva i väst står för en så mycket större andel av de globala miljöproblemen?

Vad tror ni händer om Indien och Kina genomför sin ekonomiska välståndsökning på samma sätt som vi har gjort?

BELPURI I BOMBAY, MASALA DOSA I MADRAS

Beskriv för varandra vad ni tycker är mest typiskt för indisk mat. Vilka är era egna favoriträtter?

Många indier tillämpar ayurvediska principer för att äta hälsoenligt kost. Ser ni några motsvarigheter i västländerna? Vad anser ni själva om sambandet mellan mat och hälsa?

Försök sammanfatta vad som är de mest påtagliga skillnaderna mellan olika delar av Indien när det gäller maten.

FRÅN BHAGAVADGITA TILL BOLLYWOOD

Om någon säger ”Indisk kultur”, vad tänker ni då först på när det gäller böcker? Musik? Teater? Dans? Film?

Vilka av författarna som nämns kände ni till tidigare? Vilka böcker av indiska författare har gjort störst intryck på er?

Hur upplever ni den klassiska indiska ragamusiken jämfört med vår klassiska musik? Och indisk populärmusik jämfört med den i väst?

Hur vill ni förklara att indisk film är så föga känd i västvärlden trots att den indiska filmindustrin är världens största?

Bollywoods masalafilmer har återkommande grundrecept som författaren beskriver. Hur njutbara tycker ni att den sortens indiska filmer är?

FAMILJEVÄLDE OCH MEDBORGARAKTIVISM

Jämför Dipalis livsstil med välutbildade svenska ungdomars. Kommentarer?

De ekonomiska och kastrelaterade klyftorna mellan olika samhällsgrupper är mycket stora och iögonenfallande i Indien. Tror ni dessa skillnader kommer att öka eller minska i framtiden?

Läs om dalitrörelsens kamp och kvoterings-systemet till högre utbildning och statligt arbete. Tror ni dessa insatser är avgörande för att bryta ner kastgränserna eller delar ni uppfattningen att urbanisering och globalisering är viktigare i det avseendet?

Arrangerade äktenskap är fortfarande det vanligaste sättet att gifta sig i Indien. Varför, tror ni? Försök värdera fördelar och avigsidor med den formen.

Vilka faktorer tror ni kommer att vara viktigast för att bromsa upp befolkningsökningen i Indien?

SPRÅKETS MOSAIK

Politiska åtgärder som uppfattas som språklig diskriminering är en säker väg att väcka ont blod mellan folkgrupper. Kan ni ge exempel från närmare håll än Indien? Vad tror ni hade hänt om centralregeringen hade lyckats driva igenom att hindi blev obligatoriskt riksspråk?

Vilka språkliga likheter och skillnader ser ni mellan dagens Sverige med många invandrargrupper från främmande språkmiljöer och Indien?

UTROTA FATTIGDOMEN

I bilden av Indien dröjer sig slummisärer envist kvar. Diskutera varför fattigdomsstämpeln fortsätter att så starkt prägla bilden av landet, trots alla goda tecken på välståndsutveckling.

Har ni några idéer om vad som skulle kunna göras för att trygga sluminvänares försörjning, när företagen de byggt upp försvinner i rivningsdammet efter grävskoporna?

Indiska politiker ser inte längre sitt land som självklar mottagare av internationellt bistånd, åskådliggjort bland annat efter tsunamin 2004. Vad tror ni den inställningen har för grund?

Om ni vore rådgivare till den indiska centralregeringen, vilka åtgärder skulle ni föreslå för att försöka lösa fattigdomsproblematiken?

DEMOKRATIN SOM SLOG TILLBAKA

Läs om byrådsreformen på s. 220 och 223-225. Vad tror ni den kommer att betyda för att stärka den lokala demokratin?

Bedömare i väst har många gånger tvivlat på den indiska demokratins styrka, men utvecklingen har inte gett dem rätt. Vad menar ni att det är som gjort att Indien kunnat behålla och stärka sitt demokratiska styrelseskick? Vilka hot mot Indiens demokrati ser ni i framtiden?

Skulle framgångar för hindufundamentalister kunna bli ett allvarligt hot mot demokratin? I så fall, varför?

BILDA FÖRLAG

BILDA FÖRLAG, BOX 42 053, 126 13 STOCKHOLM, TEL. 08-709 04 00
FÅR KOPIERAS FRITT • ISBN 978-91-574-8000-2